

An et muss ee jo och bedenken, dass mir a Lëtzebuerg pro Joer 50 Terawattstunden Energie verbrauchen, also alles zusammen, Gas, Bensinn, Strom. An am Moment mécht de Strom 7 Terawattstunden aus. Dat heescht, wa mer elo wëllen am Elektreschen ëmmer méi kréien, da komme mer vu 7 op 10, op 15, op 20, ëmmer méi héich. An da muss ee jo och eng Quell hunn, wou déi Energie hierkënn. A wa mer an esou grouss Gréisstenuerdunge kommen, da geet och dat, wat hei ëmmer geplangt gëtt, déi alternativ Energie, Solar- a Wandenergie, eleng net méi duer.

Wann een also konsequent dat heite wëll duerchféieren, wat hei steet, d'Betribler allegueren op Elektresch ëmstellen, da brauch een och Elektrizitéitsquellen, déi deen Elektresch och liwweren, an och zu engem Präis, deen ee ka bezuelen. An déi Logik, déi vermessen ech hei scho säit enger gudder Zäit an der Chamber an eeben och hei an där Motioun. Duerfir kënne mer dat net matstëmmen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Keup. An da géng ech der Madamm Welfring d'Wuert nach eng Kéier ginn.

Mme Joëlle Welfring (déi gréng) | Jo, merci. Merci och fir all Är Iwwerleeungen. Ech denken, déi hei Motioun ass awer an hirem Inhalt extreem wichteg. Och wann den TCTF ewechgefall ass, kënne mer awer elo net einfach opginn a soen: „Bon, et gëtt keen TCTF méi. Elo kënne mer eis och keng Gedanke méi maachen, wéi mer an Zukunft déi Elektrifikatioun an déi Dekarbonisatioun vun eisen Entreprises, déi mer awer mussen hikeréien, wëllen hikeréien a wat fir Moyenen et do iwwerhaapt an Zukunft géng ginn, fir dat kënnen hinze kréien.“ A méi steet jo eigentlech am leschten Tret net dran.

Kommt, mir iwwerleeën zesammen, wat fir en Dispositif ee sech misst ginn. A mir invitéieren d'Regierung natierlech, déi Iwwerleeungen och ze maachen an eis do vläicht Propositionen ze maachen, wéi dat an Zukunft kéint gehandhaabt ginn. An ech sinn der Meinung, dass et do och Piste gëtt. An do gëtt et jo och aner Länner an Europa, déi sech genau déi Gedanke maachen. An déi halen och net einfach op, just well et den TCTF net méi gëtt.

Dofir wär ech frou, wa mer awer deen Inhalt vun där heiter Motioun kéinte mat an d'Kommissioun huelen, well ech denken, dat hei ass zentral wichteg fir eis Betribler. Mir verlaange vun hinnen, dass se mat op de Wee gi vun der Transitioun. Da musse mer natierlech och kucken – vläicht och iwwert déi Aiden, et läit jo och am Moment e Gesetzesprojet vir –, fir d'Dekarbonisatioun méi geziilt ze ënnerstëtzen.

Mee vläicht geet dat net duer. Vläicht soll een awer kucken, ob et net nach aner Piste gëtt, wéi een dat heiten nach kéint zousätzlech ënnerstëtzen. Well et ass fir eis alleguer wichteg, dass mer déi Betribler hunn, déi mer hei zu Lëtzebuerg an der Zukunft brauchen. Och hierstellend Betribler wäerte mer an Zukunft hei zu Lëtzebuerg brauchen. Dat huet eis de Covid kloer gewisen. Da musse mer och kucken, wéi mer déi dote kënnen ënnerstëtzen, mat méi, wéi mer am Moment schon um Dësch leien hunn. Dat ass am Fong dat, wat ech heimadder just wollt froen: ob mer dat kéinten zesammen an enger Kommissioun diskutieren.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Dat heescht, wann ech elo richteg verstanen hunn – ech interpretéieren –, sidd Dir d'accord mat der Proposition vum Här Wagner, fir se an eng Kommissioun ze verweisen.

Vote sur le renvoi de la motion 2 en commission

An dann ass elo meng éischt Tache, fir hei d'Chamber ze froen, ob se d'accord ass, et an d'Kommissioun ze

verweisen, oder net. An ech géng och proposéieren, dass mer iwwert dat mat Handophiewen ofstëmmen.

Deen, deen d'accord ass, dee soll elo d'Hand an d'Luucht hiewen. Ech soen Iech Merci.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Da stellen ech domat fest, dass eng Majoritéit do ass, déi net derfir ass, fir se an d'Kommissioun ze verweisen.

Da stellen ech déi Motioun hei zum Vott. Dee Vott gëtt natierlech elektronesch gemaach.

Vote sur la motion 2

De Vott fänkt un. De Quorum ass erreicht. Vote par procuration. Nach e klengen Effort. Kuckt nach eng Kéier no, ob kee méi op Ärer Lëscht ass. Ok, da schlëssen ech de Vott of.

D'Resultat vum Vott ass: Jo: 18, Nee: 39, Abstentionen: 2. Dës Motioun ass also ofgeleent mat 39 Nee-Stëmme géint 18 Jo-Stëmme bei 2 Abstentionen.

Ont voté oui : M. Dan Biancalana (par M. Georges Engel), Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies (par M. Jeff Boonen), Ricardo Marques (par Mme Stéphanie Weydert), Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf (par Mme Nathalie Morgenthaler), Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen (par M. Fernand Etgen), MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par Mme Barbara Agostino), Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Gusti Graas) et M. Gérard Schockmel ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig.

Se sont abstenus : MM. Marc Baum et David Wagner.

12.8423 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 16 décembre 2022 autorisant l'État à participer au financement du surcoût des produits énergétiques et d'électricité supporté par les centres intégrés pour personnes âgées, maisons de soins, logements encadrés pour personnes âgées et centres psycho-gériatriques agréés en vertu de la loi modifiée du 8 septembre 1998 réglant les relations entre l'État et les organismes œuvrant dans les domaines social, familial et thérapeutique

An da géife mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour kommen. Dat ass de Projet de loi 8423 iwwert d'Verlängerung vu Bähillefe fir Strukture fir eeler Leit, déi vun der Hausse vun den Energiepräisser be-traff sinn. Och hei ass d'Riedezäit nom Basismodell

festgeluecht, déi selwecht wéi virdrun. Schonn ageschriwwen sinn: d'Madamm Nathalie Morgenthaler, d'Madamm Claire Delcourt, den Här Dan Hardy, d'Madamm Djuna Bernard, den Här Marc Goergen an den Här Marc Baum. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice, déi honorabel Madamm Mandy Minella. Madamm Minella.

Rapport de la Commission de la Famille, des Solidarités, du Vivre ensemble, de l'Accueil, de l'Égalité des genres et de la Diversité

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Här Präsident, léif Kollegeinnen a Kollegen, am September 2022 gouf am Kader vum Solidaritéitspak...

(Brouhaha et coups de cloche de la présidence)

M. Claude Wiseler, Président | E weineg méi Rou wannehgelift! Merci.

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Am September 2022 gouf am Kader vum Solidaritéitspak 2.0, deen tëschent der Regierung, der Union des entreprises luxembourgeoises an de Gewerkschaften ausgehandelt gouf, decidéiert, dass de Staat sech finanziell un den Energiekäschte fir Alters- a Fleegeheemer bedeelege géif, dëst, well d'Alters- an d'Fleegestrukturen opgrond vun den héijen Energiekäschte soss warscheinlech gezwonge gewiescht wieren, hir Pensionspräisser no uewen unzepassen.

Déi staatlech Participatioun un den Energiepräisser huet also virop derzou gedéngt, d'Leit an dese Strukture viru Präiserhéijungen ze schützen. Eng Alters- a Fleegestruktur, déi des finanziell Hëllef erhält, verflucht sech am Géigenzuch dann och derzou, hir Hebergementspräisser net ze erhéien.

Mam Solidaritéitspak 3.0 gouf déi staatlech Ënnerstëtzung bis den 31. Dezember 2024 verlängert. Well des Mesur dëst Joer elo ausgelaf wier, d'Situatioun um Energiemaart sech awer nach net gänzlich entspaant huet, gesäit de Gesetzesprojet 8423 vir, des finanziell Bedeelegung eng weider Kéier bis den 31. Dezember 2025 ze verlängeren.

Esou gëtt deene Strukture, déi vun enger finanzieller Ënnerstëtzung profitéieren wëllen, weiderhin des Optioun ugebueden. Et ass keng Obligatioun, des Hëllef an Usproch ze huelen. All Gestionnaire vun enger Alters- oder Fleegestruktur muss evaluéieren, ob et fir si opportoun ass, eng Demande ze stellen.

D'Manden, fir déi finanziell Participatioun ze kréien, musse vun den Alters- a Fleegestrukture fir d'Méint Januar bis Juni 2024 bis den 31. Januar 2025 agereecht ginn, fir d'Méint Juli bis Dezember 2024 bis den 30. Abrëll 2025.

Här Präsident, nieft dem Avis vum Staatsrot goufen zu deem Projet de loi nach fënneg weider Avisen ageerecht: vun der Commission nationale pour la protection des données, déi awer keng Punkten, wat den Dateschutz ugeet, feststelle konnt, vun der COPAS, der Chambre de Commerce, der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics an der Chambre des Salariés.

Déi verschidde Chamberen an och d'COPAS approvieren de Projet de loi. D'Chambre de Commerce an d'COPAS hätte sech gewünscht, dass d'Attributioun vun der finanzieller Hëllef net weiderhin doru gekoppelt wier, dass d'Hebergementspräisser net erhéicht dierfe ginn.

Ech soen all de Kollegen aus der Familljekommissioun Merci fir déi gutt Zesummenaarbecht a ginn den Accord vu menger Fraktioun.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Villmools merci och fir Äre schrëftlechen a fir Äre mündlechen Rapport.

An déi éischt ageschriwwe Riednerin ass d'Madamm Nathalie Morgenthaler. Madamm Morgenthaler.

Discussion générale

Mme Nathalie Morgenthaler (CSV) | Här Präsident, léif alleguer, dës wichtege Gesetzesentwurf erméiglecht et, d'finanziell Stabilitéit vun den Altersstrukturen an de betreiende Strukturen an de kommende Jore weider ze sécheren. De Gesetzestext erlaabt et dem Staat, seng finanziell Ënnerstëtzung bis Enn 2025 ze verlängeren. Zousätzlech ginn déi nei agreéiert Strukturen, déi ënnert d'Qualitéitsgesetz vun 2023 falen, an dës Moosnamen integréiert. Mat dëse Moosnamen limitéiere mer d'Auswirkung vum schwankenden Energiepräisser op d'Bewunnerinnen an d'Bewunner vun dëse Strukturen.

D'Gesetz garantéiert, dass d'Pensionspräisser net därferen erhéicht ginn, ausser fir se un den Index unzepassen. Vereenzelt Avisen hunn drop opmierksam gemaach, dass d'Energiepräiserhéijungen an d'Ëmsetzung vum SAS-Kollektivvertrag zu engem finanziellen Drock fir déi verschidden Träger kéinte féieren, wat si derzou kéint zwéngen, d'Präisser an Zukunft unzepassen. Et muss een dës Tatsaach am Hannerkapp halen an an Zukunft drop oppassen, dass d'Träger eng qualitativ héichwäerteg Betreierung garantéieren, ouni onkontrolléiert Präiserhéijunge virzehuelen.

Dëse Gesetzesentwurf ass zu dësem Zäitpunkt op alle Fall e wichtege Schratt an déi richteg Richtung. An dofir wäert d'CSV dëse Gesetzesprojekt matstëmmen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Morgenthaler. An dann ass d'Wuert fir d'Madamm Claire Delcourt. Madamm Delcourt.

Mme Claire Delcourt (LSAP) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, zu Lëtzebuerg ze wunnen ass net bëlleg, net an engem Haus oder Appartement a scho guer net an Alters- a Fleegeheemer. Mat Pensionspräisser, déi seelen ënner 2.600 Euro pro Mount leien, kann d'Wunnen am Alter zu enger reeller Erausforderung ginn, an dat natierlech besonnesch fir déi wuessend Unzuel u eelere Mënschen, déi ënnert der Aarmutsgrenz liewen, mee och fir ëmmer méi eeler Leit mat mëttlere Pensionen.

Mir brauchen dofir ganz dréngend eng staark Sozialpolitik, e gerechte Steiersystem an e proaktivt Virgoen, wann et ëm d'Altersarmut geet. Natierlech brauch et niewent dëse wichtege breede Reformen awer vun Zäit zu Zäit och punktuell Mesüeren, wéi zum Beispill elo hei a Form vun der Energiehëllef, iwwert déi mer haut schwätzen.

Selbstverständlech sollen d'Wunnpäisser vun Alters- a Fleegeheemer an och d'Präisser vun de Servicer vun de Fleegeerseauen duerch déi steigend Energiekäschten net nach méi deier ginn, wéi se souwisou scho sinn. Mir als LSAP hunn dofir d'Energiehëllef fir de Secteur vum Drëtten Alter an hirer initialer Fassung kloer begréisst an och hei an der Chamber matgestëmmt, geneesou wéi mir et och bei der éischter Verlängerung vun der Aide gemaach hunn. U sech ënnerstëtze mir d'Hëllef also.

Mee bei dëser zweeter Verlängerung hu mir elo awer leider ganz grouss Zweifel, dass dëse Projet säin Zil erreeche wäert. Eigentlech soll dat hei Gesetz jo verhënnere, dass d'Präisser fir Wunnen a Fleege fir eeler Leit ze vill klammen. Mee d'Acteuren um Terrain hunn awer ganz daitlech gemaach, dass déi hei Energiehëllef mat deene Konditiounen, déi elo virgesi sinn, an der aktueller Situatioun vun enger Rei Haiser guer net an Usproch geholl wäert kënne ginn. Ech mengen, d'Madamm Morgenthaler huet et

jo elo schonn e bëssen ugedeit. An hei si mir wierklech erstaunt, wéi eng Regierung an eng Majoritéit, déi sech d'Aarmutsbekämpfung esou grouss op de Fändel geschriwwen hunn, elo d'Ae virum Problem zoumaachen an de Projet trotz Kritik vum Terrain duerchwénken.

Et gouf daitlech gemaach, dass eng Rei Haiser fir eeler Leit hir Pensionspräisser wäerten héije mussen, well entre-temps – an dat ass de sprangende Punkt hei – en neie Kollektivvertrag fir de Secteur ënnerschriwwen gouf. Dat war e ganz wichtege Schrëtt, fir d'Rechter vun den Employéen am Sozialsecteur weider ze ënnerstëtzen, an dat begréisst mer natierlech och ausdrécklech. Mee all déi Haiser, déi duerch d'Käschten, déi mam neie Kollektivvertrag verbounne sinn, hir Zëmmerpräisser wäerten héije mussen, ginn elo automatesch vun der virleiender Energiehëllef ausgeschloss, well e Beneficiaire vun der Aide sech verfluchte muss, d'Wunnpäisser net ze hiewen. An dat ass fir eis awer e grouss Problem.

Ursprénglech war d'Iddi, eng Präishausse ze verbidden, jo opkomm, well ee wollt verhënnere, dass en Haus géif d'Energiehëllef vum Staat kréien an déi steigend Energiepräisser dann trotzdem iwwert de Wunnpäis un d'Bewunner géif weiderginn. Mee an der aktueller Situatioun riskéiere mir, dass d'Bewunner duerch déi Reegel schliëmmstefalls duebel bestrooft ginn. Dat heescht, verschidde Leit wäerten elo d'Hausse bezuelen, déi eeben duerch d'Verbesserung um Niveau vum Kollektivvertrag entsteet, an on top nach eemol d'Hausse vun den Energiepräisser. Esou war et wuel initial net geduecht.

Wisou goufen déi zousätzlech Ausgaben, déi duerch den neie Kollektivvertrag fir d'Haiser ufalen, an dësem Projet de loi net als Ausnam opgezielt, esou wéi et eeben och bei den Ausgaben duerch eng nei Indextranche de Fall ass?

Mir hunn d'Problematik an der Kommissioun ugeschwat an haten awer leider d'Gefill, de Ministère géif drop setzen, dass den Terrain scho Weeër géif fannen, fir eens ze ginn, am Noutfall iwwer Sous-traitancen.

Et kann een net engersäits vun Aarmutsbekämpfung schwätzen an anerersäits Verschlechterunge fir déi eeler Leit a respektiv oder fir d'Aarbechtskräften esou a Kaf huelen. An eng ambitionéiert Aarmutsbekämpfung gesäit sécherlech aneschtens aus.

Mir als LSAP wäerten dëse Projet dofir haut leider net kënne matdroen. Mir si wierklech net géint eng Energiehëllef fir de Secteur vum Drëtten Alter, mee mir kënnen eis leider net hannert déi Hëllef do stellen, déi wéinst hirer Form riskéiert, dass verschidde Pensionnairen um Enn méi amplaz manner bezuelen, an déi och nach en Ureiz duerstellt, fir e Kollektivvertrag duerch Sous-traitancen ze ëmgoen.

Dat ass fir eis einfach net akzeptabel. An dofir kënne mir dëse Projet net ënnerstëtzen a wäerten eis dofir haut enthalen. Merci fir d'Nolauschten.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Delcourt. Den Här Dan Hardy huet d'Wuert.

M. Dan Hardy (ADR) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a léif Kolleegen, fir unzefänke soen ech der Rapportrice, der Madamm Minella, Merci fir hiren ausféierleche Rapport. Bon, mir stëmmen dëse Gesetzesprojekt mat. En ass eng vun de Mesüeren am Kader vum Solidaritéitspak. Voilà, an dat dëse Projet vum staatlechen Energiezouschoss elo mol just fir dat ganz Joer 2025 verlängert gëtt, dat ass fir eis an der Rei. Wann d'Energiepräisser awer op deem héijen Niveau bleiwen oder nach méi deier ginn, dann ass

et an eisen Ae ganz wichteg, dass déi Mesür weidergefuert gëtt, fir dass déi eeler Leit net nach méi déif an d'Täsch gräife mussen, wa se an eng Altersstruktur kommen.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Hardy. Dann ass et un der Madamm Djuna Bernard. Madamm Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Jo, merci, Här President. Merci der Rapportrice. Säit enger Zäitche kënne mer d'Transparenz vun de verschiddene Präisser vun den Haiser jo live op de Sitte kucken. Ech mengen, dass dat eng Verbesserung ass, déi gutt ass, wou mer nach ëmmer dohannert stinn. Dat gesot, wëll ech awer och eng Kéier der Madamm Delcourt Merci soe fir hir Ausféierung. Ech mengen, dass dat e ganz gudder Punkt ass. Ech fannen et och wichteg, dass der deen hei nach eng Kéier opgezielt hutt. Nichtsdestotz sti mer virun engem Defi par rapport zu den Energiepräisser, virun deem och d'Haiser net fortkommen. An deementsprechend, sachant, dass der dee Punkt opgeworf hutt, géinge mir trotzdem awer wëllen hei d'Gesetz matstëmmen, well mer et awer wichteg fannen, dass dës Mesür weidergefuert gëtt. Mee ech wëll awer wierklech nach eng Kéier drop hiweisen, dass Är Remark ganz, ganz pertinent ass. A vläicht kann de Minister och nach eng Kéier dozou Stellung huelen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard. Dann huet elo den Här Marc Goergen d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. D'Madamm Bernard huet dat mam Präisverglach elo ugeschwat. Ech mengen, do war d'Madamm Cahen nach Ministesch, wéi mer domadder ugefaangen hunn. An ech hunn d'lescht Kéier emol op deem Internetsite gekuckt an ech war nawell ferm erstaunt, wéi héich déi Präisser sinn. Et ass wierklech e reelle Problem hei am Land, dass ee sech am Alter herno déi Fleegestrukturen net méi leeschte kann. An do muss een nach méi Schrauwen dréine wéi just déi heiten.

Et ass richteg, dass een d'Energiepräisser muss deckelen, mee wat d'Madamm Delcourt sot, ass och richteg. Ech hätt et natierlech begréisst, wann d'LSAP haut en Amendement matbruecht hätt, fir vläicht dat nach ze änneren, well et wär vläicht och eng Majoritéit fonnt ginn, well Är Argumenter si ganz valabel. De Problem ass, mir stinn elo virun dem Choix: Gi mer de Leit Bähilfe bei der Energie oder net, och wann Äert Argument valabel ass? Ech hat dofir éischter gehofft, Dir hätt en Amendement oder eng Motioun haut matbruecht, wou een do d'Kéier nach hätt kënne kréien, well mir sinn der Meenung, dass een trotzdem d'Präisser sollt offänken, ...

(Brouhaha)

... andeems een higet a seet, dass een ...

M. Claude Wiseler, Président | Sou, wannechgelift.

(Coups de cloche de la présidence)

M. Marc Goergen (Piraten) | ... d'Energiepräisser, déi elo wäerten an d'Luucht goen ... A mir haten dat Thema jo awer haut scho grouss diskutéiert, soudass mer et awer elo wäerte matstëmmen, eebe fir déi Energiepräisser ofzefänken. Awer trotzdem misst een nach eng Kéier driwwer diskutéieren, a vläicht bréngt d'sozialistesche Fraktioun jo nach an den nächsten Deeg oder nächste Wochen eng Kéier eppes, wou ee kann driwwer diskutéieren an ofstëmmen, fir dee Problem, deem awer wierklech ze erkennen ass, ze behiewen an deem Gesetzestext.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Den Här Marc Baum.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. D'Madamm Delcourt huet eppes relativ Erstaunlech esou e bësse den Hond am Keelepill, ...

(Hilarité)

... andeems se en Argument an e Rasonement developpéiert huet, ...

M. Georges Engel (LSAP) | D'Madamm Delcourt ass keen Hond.

M. Marc Baum (déi Lénk) | ... dat allichtend ass. Dat muss ee ganz einfach soen an zouginn.

Ech fannen d'Logik richteg, déi d'Regierung – an och schonn d'Virgängerregierung – geholl huet, fir ze soen: „Ma wa mir d'Augmentatioun vun den Energiepräisser iwwerhuelen, dann ass dat gebonnen un d'Verpflichtung vun den Haiser, datt si dann net hir Präisser an d'Luucht setzen.“

Wann awer elo effektiv duerch e Kollektivvertrag, deen och zu Recht ausgehandelt ginn ass, well et geet jo och dréms, déi Leit, déi do schaffen, ze valoriséieren, well mer hunn och e Fleegekräftemangel ..., da mengen ech, datt een awer misst Mechanisme fannen oder sech ausdenken, wéi een dat awer dann och opfänke kéint, soudatt dat net eent zu eent un d'Senioren, un d'Beneficiairë weidergi gëtt, soudatt ech no Iwwerleeung och éischter derzou tendéieren, mech bei dësem Projet ze enthalen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum.

An dann huet d'Regierung d'Wuert. Här Minister.

Prise de position du Gouvernement

M. Max Hahn, Ministre de la Famille, des Solidarités, du Vivre ensemble et de l'Accueil | Sou, villmools merci, Här President. Ech géing gären ufänken an direkt der Rapportrice, dem Mandy Minella, Merci so fir dee ganz gudden an explizitte schrëftlechen an och mëndleche Rapport, wat mir et dann erlaabt, e bësse méi kuerz kënne ze sinn.

Ech hat eigentlech gemengt, dass dat heiten eng Affär wier, déi relativ zügeg géing duerchgoen, déi dann och jidderee géing matdroen, besonnesch déi Partner, déi dann och déi lescht zwee Joer heiru matgeschafft hunn an dat heiten eigentlech mat developpéiert hunn am Kader vun der Energiekris an den Tripartitten, wou déi Mesür hei developpéiert ginn ass, eng Mesür, déi agefouert ginn ass, wou mer eis Gedanke gemaach hunn deemools als Majoritéit, fir ze kucken: Wéi kënne mer déi vulnerabelst Leit an eiser Gesellschaft opfänken? An do derzou huet och den eelere Mënsch gehéiert, den eelere Mënsch an enger Wunnstruktur, sief et en Altersfleegeheim, sief et en Dagesfoyer oder e Logement encadré.

Deemools si scho genau déi selwecht Kriticke vusäite vun der COPAS an och vun der Chambre de Commerce komm – doru wëll ech déi Leit erënneren, déi dat haut vläicht net méi wëssen –, déi gesot hunn: „Ma wann Dir eis d'Energiehëllef wëllt ginn, da wëlle mer awer net, dass mer op där anerer Säit verbuede kréien, dann eng Augmentatioun vun eise Loyerpräisser däerfen derbäizesetzen.“ Deemools gouf du festgehal, dass mer wuel fir alles, wat indexgebounne wier, géingen Exceptione maachen. Dunn ass deemools och opgeworf ginn: „Ma lauschtet, d'Liewensmëttel ginn awer an d'Luucht, d'Zouliwwerbetriber, och dat geet an d'Luucht.“ An och deemools huet déi heite Chamber sech eestëmmeg – zweemol, wou dat heite gestëmmt ginn ass – derfir ausgeschwat, där

Recommandatioun net Rechnung ze droen an eebe justement derfir ze suergen ...

D'selwecht hätt ech och dann d'Augmentatioun vum Mindestloun den 1. Januar 2023 kënne nennen. Och dat war schonn eppes, wat deemools opgeworf gouf, wou et awer fir eis als Gesetzgeber deemools, awer och virun allem der Regierung ganz wichteg war ze soen: „Et gëtt näischt fir näischt! Wann een op där enger Säit effentlech Gelder kritt, ongeféier siwe Milliounen d'Joer, da muss een op där anerer Säit och eppes fir den eelere Mënsch direkt maachen.“ An den eelere Mënsch sollt geschützt ginn, andeems de Pensionspräis respektiv och de Präis, wann en an enger Dagesstruktur ass, net sollt an d'Luucht goen. Dat war eis ëmmer ganz wichteg. An dat ass och där heiter Regierung nach ëmmer ganz wichteg.

Da gëtt elo opgeworf: Den SAS-Kollektivvertrag trëtt elo den 1. Januar d'nächst Joer a Kraaft. Dat ass richteg. Ech wëll Iech awer soen – och do hu verschidde Leit da keen esou e laange Verhalt, deene wëll ech da just op d'Spuer hëllefen –: Den SAS-Kollektivvertrag ass eigentlech den 1. Januar dëst Joer ausgelaf. An et war kloer, an op d'mannst déi Deputéiert, déi d'lescht Legislaturperiod hei waren, wëssen och, mengen ech, dass en Accord fonnt ginn ass an der Fonction publique, a se wëssen, dass dat eigentlech d'Mass ass, déi genotzt gëtt, fir duerno dann eeben och den SAS-Kollektivvertrag auszuhandelen.

Et hätt eigentlech schonn den 1. Januar dëst Joer solle sinn. Dann hätte menger Meenung no déi selwecht Leit, déi dann elo do zweifele wëinst dem SAS-Kollektivvertrag, déi Verlängerung, déi gemaach ginn ass, fir dat och dëst Joer 2024 ofzedecken, eigentlech och schonn net dierfe matstëmmen. Dat ass gemaach ginn. D'ailleurs, an ech erënnere mech drun: Ech mengen, et war emol keng Diskussioun, deen heite Punkt. Ech mengen, deen heite Gesetzestext ass bal einfach à la main levée gestëmmt ginn.

Wéi gesot, et ass elo den 1. Januar 2025, wou den SAS-Kollektivvertrag da wäert augmentéiert ginn, wou natierlech och allem Rechnung gedroe gëtt: dass dëst Joer retroaktiv eng Primm ausbezuelt gëtt. Ech mengen, dass do souwuel d'Patronat wéi och d'Gewerkschaften e ganz gudden Accord fonnt hunn. Ech hat et d'lescht kéier an der Chamberskommissioun schonn opgeléicht.

Dëst gesot, wëll ech Iech awer och nach eppes soen, well gesot gëtt: „Ass dat dat, wat dës Regierung mengt, wa se vun Aarmutsbekämpfung fir Leit am héijen Alter schwätzt?“ Ma nee! Och do wëll ech vläicht deem engem oder aneren an d'Spréng hëllefen. Virun allem och e Gesetzestext, deen déi vireg Regierung grad hei wëinst nach op den Instanzewee bruecht huet, wou mer elo den Avis vum Staatsrot kruten, nämlech déi Allocation complémentaire pour personnes âgées, dofir brauch kee sech ze schumen. Ganz am Géigendeel, do sollte mer houfreg drop sinn, dass deen Text um Instanzewee ass an och am Koalitiounsaccord virgesinn ass, dass deen ëmgesat soll ginn, wou mer grad dem eelere Mënsch et erlaben, fir wann en d'Enner net beieneekritt, gehollef ze kréien iwwert de Fonds national de la solidarité, net nëmmen um Pensionspräis, fir dass en do bäigleuecht kritt, an datt och ... Déi héich Präisser sinn ugeschwat ginn, déi een d'ailleurs – elo maachen ech e bësse Reklamm – op infosenior.lu mëttlerweil kann a vollster Transparenz, och eppes wat eis ganz wichteg war, erausfannen, wou och d'FNS-Präisser wäerten op d'Moyenne vun den Zëmmere gerechent ginn. A bis dohinneer wäert den FNS mathëllefen. An doriwwer eraus ass am Gesetzestext, natierlech sous réserve, dass dës Chamber deen da wäert stëmmen, och virgesinn, dass souguer d'Täschegeld nach

an d'Luucht gesat gëtt op iwwer 600 Euro, wou een eigentlech net drugeet, an do dernieft d'Hygiènesartikelen och virgesi sinn, fir hei mat integréiert ze ginn, wéi d'Duschbett, d'Wäsch, d'Botz, jee, déi ganz Panoplie, déi den eelere Mënsch och brauch a senge Prestatiounen. Och dorun ass geduecht ginn.

Dofir, entschëllegt mech, dass ech esou laang hu misse schwätzen. Ech hat geduecht, et wier e bësse méi kuerz, einfach an der Logik vun deem, wat mer an deem heite Kontext déi lescht zwee Joer erlieft hunn. Ech hunn awer Verständnis fir déi, déi do nach net derbäi waren, déi dat da vläicht net méi esou an Erënnerung hunn.

Dëst gesot, wéi gesot, ...

M. Georges Engel (LSAP) | D'Kompositioun ass besser ginn.

M. Max Hahn, Ministre de la Famille, des Solidarités, du Vivre ensemble et de l'Accueil | ... Iech alleguerten e ganz grouse Merci fir déi breet Zoustëmmung, déi Der hei da fir deen Text wäert ginn.

Ech soen Iech Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Minister. Domat wär d'Diskussioun dann ofgeschloss.

A mir géingen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8423 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8423'.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8423 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 46 Jo-Stëmmen, keng Nee-Stëmmen a 14 Abstentiounen. Dëse Gesetzestext ass also ugeholl mat 46 Jo-Stëmmen bei kenger Nee-Stëmm a bei 14 Enthaltungen.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher (par M. Laurent Mosar), Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies (par Mme Diane Adehm), Ricardo Marques (par M. Charles Weiler), Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf (par M. Paul Galles), Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen (par M. Gusti Graas), MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par Mme Barbara Agostino), Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. André Bauler) et M. Gérard Schockmel ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenus : M. Dan Biancalana (par M. Yves Cruchten), Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

An ech ginn dervunner aus, datt eng Justifikatioun fir d'Enthaltung hei gefrot gëtt. Dann huet den Här Marc Baum d'Wuert.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Merci. Merci, Här President. Ech hunn och dem Här Minister sengen Explikatiounen nogelauschtert. Nawell bleift et, esou wéi et elo votéiert ginn ass – an duerfir hunn ech mech enthalen –, e Pari. Déi Institutioun, mécht déi mat? Hëlt se déi Hëllef hei un? Da ginn d'Präisser effektiv net an d'Luucht. Mee geet se deen heite Wee net mat, da ka souwisou den SAS-Kollektivvertrag verrechent ginn an d'Energiepräisser kënnen verrechent ginn. An dann ass et quasi eng Verschlimmbesserung vun deem, wat mer am Moment hunn. An duerfir, weinst deem Risiko an deene gudden Absichten, déi ech doranner gesinn, hunn ech mech hei enthalen.

M. Claude Wiseler, Président | Et war eng Erklärung vun der Enthalung. Normalerweis kënnst du enger Erklärung vun enger Enthalung net erëm eng Diskussioun. Et deet mer leed, Här Minister, mee eis Prozedure sinn do relativ kloer.

Dat, wat mir nach zu dësem Projet ze free bleift, dat ass, ob d'Chamber d'Dispens zum zweete Vote constitutionnel freet.

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

13. 8424 – Projet de loi portant modification :

1° de la loi modifiée du 12 septembre 2003 relative aux personnes handicapées ;

2° de la loi modifiée du 28 juillet 2018 relative au revenu d'inclusion sociale

An da komme mer zum nächste Punkt vun eise Ordre du jour an eise leschte Punkt vun dem Ordre du jour vun haut de Mëtten, dem Projet de loi 8424 iwwert d'Erhéije vum Équivalent crédit d'impôt vu 84 Euro op 90 Euro fir REVIS- an RPGH-Beneficiairen. D'Riedezäit ass hei och nom Basismodell festgeluecht, also dee selwechte Modell wéi bei deenen Texter virun. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Nathalie Morgenthaler, d'Madamm Claire Delcourt, den Här Dan Hardy, d'Madamm Djuna Bernard, den Här Marc Goergen an den Här Marc Baum. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madamm Mandy Minella. Madamm Minella.

Rapport de la Commission de la Famille, des Solidarités, du Vivre ensemble, de l'Accueil, de l'Égalité des genres et de la Diversité

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, déi vergaange Regierung hat fir d'Beneficiairë vum REVIS a vum RPGH en Équivalent crédit d'impôt, kuerz ECI, agefouert. No enger éischer Verlängerung vum ECI sollt dësen elo 2024 auslafen. Well REVIS- an RPGH-Bezëier awer oft net am selwechten Ausmooss vu steuerlechen Adaptatiounen profitéieren kënnen wéi Leit mat méi héije Revenuen, gesäit de Koalitionsaccord 2023–2028 vir, doriwwer nozedenken, den ECI an de Barème vum REVIS a vum RPGH opzehuelen.

De Gesetzesprojet 8424 dréit dësen Iwwerleeung Rechnung an huet d'Zil, den ECI fir d'Beneficiairë vum REVIS a vum RPGH ze perenniséieren. Zousätzlech gëtt de Montant vum Équivalent crédit d'impôt vu 84 op 90 Euro eropgesat.

Här President, de Staatsrot hat keng gréisser Remarken zu dësem Projet de loi. Nieft dem Avis vun der héijer Korporatioun sinn d'Avise vun der Commission nationale pour la protection des données, vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics souwéi dee vun der Chambre des Salariés agereecht ginn.

Wéi scho beim Gesetzesprojet 8423 huet d'CNPD och an dësem Text keng Froen identifizéiert, déi a Relatioun mam Dateschutz stinn, an huet dowéinst keng weider Remarque formuléiert.

Déi aner zwou Kummeren hunn d'Mesüren aus dem Projet de loi guttgeheesch, well se e Moya sinn, Mënschen a besonnesch prekäre Situatiounen ze entlaaschten an esou géint den Aarmutsrisiko virzegoen.

Ech soen op dëser Plaz nach eng kéier alle Memberen aus der Familljekommissioun Merci fir d'Zesummenaarbecht a ginn den Accord vu menger Fraktioun.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minella, fir Äre schrëftlechen an Äre mëndleche Rapport.

An déi éischt ageschriwwen Riednerin ass d'Madamm Nathalie Morgenthaler. Madamm Morgenthaler.

Discussion générale

Mme Nathalie Morgenthaler (CSV) | Merci fir d'Wuert. Dat hei ass e wichteg Gesetz, dat d'Liewensqualitéit vun deene vulnerabelste Membere vun eiser Gesellschaft wäert verbessern. Dëst Gesetz mécht den ECI zu engem feste Bestanddeel vum REVIS a vum RPGH a féiert eng Erhéijung vun dëser finanzieller Ënnerstëtzung an. Nieft dëser Integratioun an Erhéijung vum Betrag vereinfache mer awer nach zousätzlech d'Prozedure fir déi Betreffen, an dat an enger Zäit, wou d'Käschten am Alldag ëmmer méi klammen.

Dofir brauch ech net ze preziséieren, dass d'CSV dëst wichteg Gesetz natierlech matstëmme wäert an esou hirer Verantwortung géigeniwwer deene Leit gerecht gëtt, déi eis Ënnerstëtzung am meeschte brauchen.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Morgenthaler. Madamm Delcourt.

Mme Claire Delcourt (LSAP) | Jo, ech maachen et dës kéier dann e bësse méi kuerz. Also, d'Energiekris an d'Energietransitioun dierfen natierlech net derzou féieren, dass déi Leit, deenen et schonn net gutt geet, nach manner gutt dostinn. A mir ënnerstëtzen an deem Sënn natierlech dëse virleiende Gesetzesprojet fir d'Perennisatioun vum Equivalent crédit d'impôt a begrëssen natierlech och, dass de Montant vun dëser Hëllef wäert an d'Luucht goen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Delcourt. Den Här Hardy.

M. Dan Hardy (ADR) | Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, gradewéi bei dem Gesetzesprojet virun ass et fir eis als ADR wichteg, dass och dës Mesür weidergefuert gëtt, fir dem Aarmutsrisiko entgéintzewierken. Dofir ginn ech den Accord vun der ADR fir dëse Gesetzesprojet.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Hardy. D'Madamm Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Ech hale mech ganz kuerz. Merci der Rapportrice. Mir kënnen d'Perennisatioun vum ECI nëmmen ënnerstëtzen a wäerten dowéinst och dëse Projet de loi matstëmmen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard. Här Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci. Ech maachen et och ganz kuerz. Mir ënnerstëtzen dat.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Här Baum.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Mir ënnerstëtzen dat hei natierlech och. Aus enger Krisemesür gëtt e permanent Instrument. Ech mengen, dat ass eppes ganz Wichtige. Grad an deem Beräich, wou mer zu Lëtzebuerg awer mierken, dass d'Entwécklung vun der Aarmut an eng negativ Richtung geet, ass dat hei, mengen ech, e ganz wichteg Instrument, dat mer eis ginn.

Ech wëll awer drun erënneren, dass de Montant vum REVIS respektiv vum RPGH nach ëmmer ënner all deem läit, wat soit de Statec gerechent huet, wat d'Ve décente ugeet, soit d'Seuil-de-pauvreté. Do leien déi Montanten nach ëmmer drënner, an dëst ass natierlech besonnesch bedenklech fir Leit, déi den RPGH kréien, well dat jo de par la nature Leit sinn, déi net méi schaffe kënnen a fir déi et do och ganz weineg Perspektive gëtt. An ech hoffen, dass mer an deenen nächste Méint och nach Diskussiounen wäerte kënnen kréien, wéi een och do nach kann Efforte maachen, fir deene Leit entgéintzekommen.

Dëst gesot, dat hei ass en éischte Schrëtt, dee mir natierlech ënnerstëtzen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum.

Dann huet d'Regierung d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

M. Max Hahn, Ministre de la Famille, des Solidarités, du Vivre ensemble et de l'Accueil | Jo, merci, Här President. Dem Här Baum, well hien elo als Lescht geschwat huet: Hätt ech em virun nach kënnen äntweren, dann hätt ech em gesot, dass vun 113 potenzielle Strukturen, sief et Logements intégrés, Wunnstrukture fir eeler Leit oder Dagesfoyeren, do an der éischer Mouture 71 dovun profitéiert hunn. An dat huet ofgehoill bis 59. A mir sinn elo vun deenen 113, déi a Fro kommen ..., soudass eigentlech dat Gesetz, dat virdu gestëmmt ginn ass, net heescht: „Du dierfs de Präis net erhéijen“, mee et ass nach ëmmer dem Prestataire säi Choix, fir ze soen: „Notzen ech dat eent oder de Präisdeckel?“ Dat hätt ech Iech virdu gesot, ...

M. Claude Wiseler, Président | Sou, ech mengen, dat hätt Der him geäntwert an Dir misst elo zum Sujet schwätzen.

M. Max Hahn, Ministre de la Famille, des Solidarités, du Vivre ensemble et de l'Accueil | ... an dat ass och onverännert bliwwen par rapport zu der Situatioun virun.

(Interruption)

Ech géing ganz gären nach eppes zum ECI soen. Virun allem der Presidentin an der Rapportrice e ganz grouse Merci fir hire schrëftlechen a mëndleche Rapport.

Op där anerer Säit wollt ech nach eppes ënnersträichen, well et och am Avis vun der Chambre des Salariés, mengen ech, opgeworf gouf: dass d'Tendenz vun de REVIS-Bezëier an d'Luucht géif goen, well d'Zuel vun den ECI-Bezëier an d'Luucht géif goen. Dat läit net dorun, dass méi REVIS-Bezëier do sinn, mee dat läit dorunner, dass virun allem och – an do si mer voll an der Bekämpfung vun der Aarmut bei de Working Poor – déi Leit, déi just e Complement-REVIS kréien, vum vollen ECI kënnen profitéieren. Dat heescht, déi kréie pro Persoun 90 Euro integral an, wa se zu zwee am Stot sinn, déi REVIS-Bezëier sinn, souguer dat natierlech verduebelt. An et war eis eebe wichteg, dat Kriseninstrument dauerhaft an de Barème vum REVIS ze integréieren.